

Koroška Domovina

(Kärntner Heimat)

stev. 29.

Klagenfurt, dne 18. julija 1930.

leto XI

Uredništvo in upravništvo
Fröhlichgasse 43

Neodvisen list za domoljubne Korošce

Telefon št. 475

Izhaja vsak petek. — Stane četrtletno 1 5, posamezna številka 12 g. — Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. — Naročnino je vpslati vedno v naprej. — Priložbe glede nerednega dostavljanja lista so poštnine proste, če so odprte. — Inserati se zaračunajo po določenih cenah

Kärntner Hilfe.

Unsere Meldung, daß dem Kärntner Abstimmungsgebiete aus Anlaß der Zehn-Jahr-Feier ein Betrag von 3.000.000 Schilling durch die Bundesregierung und dem Nationalrat zugewendet würde, hat seine tatsächliche Bestätigung bereits gefunden. Am Mittwoch, den 9. Juli, hat der Finanzausschuß der Regierungsvorlage über den 3.000.000-Betrag einstimmig seine Zustimmung gegeben.

Bundeskanzler Dr. Schober führte bei dieser Gelegenheit folgendes aus: Als eine Deputation sämtlicher Volksvertreter Kärntens, aus allen Parteien zusammengesetzt, bei der Bundesregierung vorsprach und aus Anlaß der Feier der zehnjährigen Wiederkehr des Tages der Kärntner Volksabstimmung der Regierung ein Programm überreichte, in dem eine ganze Reihe volkswirtschaftlicher Maßnahmen für Kärnten gewünscht wurde, habe ich die Versicherung gegeben, daß wir dieses Programm einer genauen Würdigung unterziehen werden und daß wir es als die Pflicht der Regierung ansehen, die zehnjährige Wiederkehr des Tages der Volksabstimmung auch mit einer Tat zu feiern. Die Durchführung des Programmes, das uns überreicht wurde, hätte etwas mehr als 15 Millionen erfordert. Für das Jahr 1930 war im Budget nichts vorgesehen; dessenungeachtet aber hat die Regierung beschlossen, durch einen Nachtrag zum Bundesfinanzgesetz wenigstens den Betrag von 3 Millionen Schilling sicherzustellen, damit kundgetan werde, daß sich die Regierung ihrer Pflicht bewußt ist und daß auch der österreichische Nationalrat durch Widmung dieses Betrages an der Feier teilnehmen will. Bei unseren beschränkten Mitteln war es im heurigen Jahre nicht möglich, mehr zu tun. Ich verspreche aber, daß wir das überreichte Programm im Auge behalten werden und nach Maßgabe der verfügbaren Mittel mindestens im nächsten Jahre, vielleicht auch in den folgenden Jahren, die Kärntner Volksabstimmung dadurch würdigen wollen, daß wir zur Verwirklichung dieses Programmes nach Maßgabe der finanziellen Kräfte beitragen. Es ist in der Begründung richtig ausgeführt, daß das eine nationale Ehrenpflicht der Deutschen in Oesterreich ist. Die Regierung hofft,

durch die Widmung dieses an sich nicht sehr hohen, aber in Anbetracht unserer budgetären Lage gewiß auch in die Waagschale fallenden Betrages ihre nationale Pflicht den Kärntnern gegenüber zu erfüllen, indem sie dieses bisher vielleicht etwas stiefmütterlich bedachte Land an dem Tage der Wiederkehr der Volksabstimmung in einer des Heldentums jener Tage würdigen Weise ehrt.

Zur Vorlage sprach als erster der älteste Kärntner Abgeordnete, Monsignore Paulitsch, in warmen Worten. Ebenso nahmen die übrigen Nationalräte Kärntens, Klimann, Lager und Ing. Tauschitz, zur Vorlage unterstützend Stellung.

Nicht nur Regierung und Nationalrat, sondern auch die gesamte Presse nahmen die Gewährung dieser finanziellen Beihilfe mit Genugtuung auf. So schreibt, um nur eine Wiener Stimme anzuführen, das „Neue Wiener Tagblatt“ vom 10. Juli: „Ganz Oesterreich ist von dem Bewußtsein erfüllt, daß Kärnten und seine wackere Bevölkerung diese ohnehin bescheidene wirtschaftliche Hilfe durch den Bund reichlich verdient haben. Gilt es ja, durch eine Tat den Dank ganz Oesterreichs zu bezeugen für die Tapferkeit und den Opfermut, womit die Söhne Kärntens in den schlimmsten Tagen nach dem Zusammenbruch einen Teil des Landes vor der fremden Annexion bewahrt haben. Die wackere Leistung der Kärntner war auch darum besonders bemerkenswert, weil es sich um die Rettung eines zum Teil von Slawen bewohnten Grenzgebietes gehandelt hat. Die Kärntner Deutschen, die damals mit dem Gewehr in der Hand, unter Todesgefahr für die Landeseinheit kämpften, haben nicht Rassen-schnüffelei betrieben, sie haben sich vielmehr gesagt, daß die Kärntner Slowenen, die immer in einem musterhaft guten Verhältnis zu ihren deutschen Landesgenossen standen, wertvolle Mitbürger sind, die man für Oesterreich erhalten muß. Diese Bevölkerung ist bei Oesterreich geblieben, nicht durch die Gewalt der Waffen, nicht durch ein Diktat böswilliger Friedensverträge, sondern kraft ihres eigenen freien Willens, der durch eine Volksabstimmung bezeugt wurde.“

Diktatura v Jugoslaviji ostane.

Dne 4. julija se je vršila v Belgradu velepomembna seja jugoslovanskega ministrskega sveta pod predsedstvom ministrskega predsednika generala Živkoviča. Le-ta je predvsem zavrnil splošno domnevanje, da se pripravljajo izpremenbe v vodstvu države v demokratičnem smislu. Neresnično je, da bodo zo-

pet različne politične stranke igrale kako vlogo. Stranke so uničene za vselej, plemenske zastave (to so zastave Hrvatov in Slovencev) pripadajo prošlosti, velja le državna zastava. Uničene so pa tudi za vedno zgodovinske meje, država je deljena v 9 banovin in pri tem ostane. Ministri niso več zastopniki političnih strank, temveč poendinci, službujoči kralju in državi.

S tem je jasno rečeno, da se diktatura ovekuje v Jugoslaviji in upanje, da bo

podnih državah) vladala, se je izjalovilo. zopet demokracija (kakor pri nas in v za-

Pa še nekaj važnega se je povdarjalo na tej seji, kar protivi najponižnejšem praviciam narodnih manjšin. Uradništvo mora biti namreč popolnoma vdano interesom nacionalne in državne celine. V državni in javni službi ni mesta za uradnika in funkcionarje, čijih službeno delo ni v skladu s temi načeli.

Od osnovne šole do univerze mora biti pouk izvajan strogo v jugoslovanskem nacionalnem duhu, s spoštovanjem omladine do nacionalne zgodovine in kulture in njeno globoko vero v napredek in bodočnost Jugoslavije. Učno osebje mora v popolnosti odgovarjati po svojih sposobnosti in kvalifikacijah postavljenem nalogam. Le vera uradnika ne sme biti ovira za njegovo imenovanje.

Glede narodnosti uradnika ni izpregovoril ministrski svet nobene besede, niti besede, kaj je z neslovanskimi narodi glede šole in učnega jezika.

Iz tega se pa mora sklepati, da mora biti tudi pripadnik narodnih manjšin vzgojen „v jugoslovanskem nacionalnem duhu!“

In vendar se godi ravno lojalnim Nemcem v Jugoslaviji — katerih je povprečno 800.000 — stem bridka krivica. Nimamo nič proti vzgoji ljubezni do države, vendar pa pomenijo zgorajšna načela popolno raznarodovanje neslovanskih plemen, Nemcev, Madžarov in Romunov, ki smejo biti potemtakem nič več Nemci itd., temveč le nacionalni Jugoslovani.

Na to nevarnost moramo že danes opozarjati in smo jako radovedni, kaj bo k temu pravila liga narodnih manjšin in končno ententa, ki je nalagala tudi Jugoslaviji zaščito manjšin.

Kancler dr. Schober v Budimpešti.

Državni kancler dr. Schober je posetil Budimpešt. Na postaji so ga sprejeli zastopniki vlade in tudi veliko število diplomatov in drugih uglednih osebnosti. Najprvo je obiskal dr. Schober državnega upravitelja Horthyja, zvečer je priredilo predsedništvo vlade dr. Schobru na čast slavnostno večerjo. Ostali čas je zvezni kancler porabil za posvetovanja z zunanjim ministrom in za ponovni sestanek z ministrskim predsednikom. Ko je prišel zvezni kancler v parlament, ga je sprejela pred glavnimi vrati policija v gala-uniformi na konju in peš. Karmorkoli se je dr. Schober v parlamentnem poslopu podal, povsod je stala parlamentarna straža v spalirju. Več tisoč mož močne policijske čete je napravila zveznemu kanclerju na čast parado, katera je na njega napravila viden vtis. Kot posledica razgovorov med zveznim kanclerjem in madžarskimi državniki se bo sestavila študijska komisija, ki bo proučila vprašanje gospo-

V. b. b.

darskega sodelovanja med naso državo in Madzarsko. Med drugim je bilo tudi sklenjeno, da bosta obe državi sklenili med seboj prijateljsko in razodiščno pogodbo.

Poučevanje veronka v Jugoslaviji.

Verouk v osnovnih šolah v Jugoslaviji poučujejo duhovniki, oziroma njihovi namestniki, postavlja in predstavlja jih pa banska uprava. Pristojna občina lahko veroučiteljem prizna in plača primerno nagrado. Veroučitelji morajo biti jugoslovenski državljani. Vsi veroučitelji se morajo pokoraviti šolskemu zakonu in redu. Minister prosvete lahko odstavi veroučitelja, če njegovo delo ne odgovorja pedagoškimi načelom ali če njihovo vedenje v šoli in izven nje ni v skladu s splošnimi cilji osnovne šole. Cerkevne oblasti imajo pravico enkrat na leto nadzirati verouk v osnovnih šolah.

Krvavi izgredi v Egiptu.

V mestu Mansurah v Egiptu je prišlo do krvavih spopadov med egiptskimi nacionalisti in policijo, ker je vlada prepovedala nacionalistični shod, na katerem so hoteli voditelji nacionalistov ostro napadati vlado in ker je vlada poslala v mesto številne policijske in vojaške čete, ki so zasedle zborovalni prostor. Ko je hotel glavni voditelj nacionalistov predreti pred zborovalnim prostorom vojaško stražo z avtomobilom, so vojaki z naperjenimi puškami ustavili avto. V tistem hipu je navalila velika množica, katera je pričelo obmetavati vojake s kamenjem in opeko. Ko pa so nacionalisti zajeli nekaj policijskih uradnikov ter jih poskušali obesiti na hodiščih sosednih hiš, so pričeli vojaki in policisti streljati. Pri tem je bilo 15 nacionalistov težko ranjenih, trije pa ubiti. Pa tudi trije policisti so bili ubiti in več težko ranjenih.

Razširjajte naš list. Če ste ga brali, dajte ga sosedu!

Spokornica.

Pet kilometrov zapadno od trdnjave Rochelle leži neznaten, umazan in siromašen trg Laleu. Tu živi nekaj ribičev. Obal je zapuščen in odurna. Strme pečine jo obdajajo, v viharjih nočeh pa se iz votline Maumusson oglašajo preteče grmenje. Ob času oseke nabirajo ženske med algami školjke, možje pa ta čas opravljajo poljska dela.

Nekega jutra sem se odpravil še pred svitanjem v družbi kapitana Tailhadesa na pot. Po peturni naporni hoji sva se ustavila zmučena in gladna pri Spokornici, na najbolj zapuščenem in skalnatem kraju obale.

„Pobrigati se bova morala, da se orijentirava,“ je dejal Tailhades. „Tu nekje na Sant-du-Bouc se nahaja stražnikova koča. No, ali nisem prav povedal? Glejte, tam se dviga dim. Tam, na desni. Tam bova zajtrkovala.“

Stražnik je naju sprejel z odprtimi rokami in ponudil je nama velik kos gnjati. Tailhades je načel najlepše morske ostrige. Vsi smo bili prijetno ubrani. Tedaj pa je začel stražnik pripovedovati.

„Ko tu še ni bilo teh dveh svetilnikov, ki žarita vsak večer kot dvoje kraljevskih zvezd, je stal na pečini Bouc visok, železen drog, na katerem je visela svetilka. Vsak večer je stražnik prižgal svetilko in ko so ladje, bližajoče se nevarni obali, opazile luč, so se pravočasno umaknile opasnim čerem. Kadar je bilo morje viharno in je nebo počrnelo pred bližajočo se nevihto, ko so se razbite skale valile v globokim bobnenjem, je svetilka mirno žarela na železnem drogu in mornarji so hvaležni molili proti nebu, ki jih je rešilo preteče nevarnosti. Globoko ganjeni so se zahvaljevali svetilki stražnika Kernana. Edino on, oče Kernan, je ščitil svoj „sve-

Krvavi boji med vstaši in turškimi četi.

V Turčiji so se na perzijski meji uprli Kurdi (mohamedansko plemo), ker hoče turška vlada s svojo preustrojitvijo uničiti muslimansko vero. Uporniške tolpe so močne nad 10.000 mož, ki so že napadle posamezne turške postojanke in zavzele baje nekaj obmejnih mest, kjer so plenile in odvedle s seboj večje število turških uradnikov in njihovih družin. Vlada je odposlala proti upornikom večje število turških čet. Vnelo se je že nekaj bojov, pri katerih so imele vladne čete velike izgube. V borbo je poseglo tudi nekaj letal za metanje bomb, ki so obmetavala z bombami selišča upornikov; uporniki pa so na letala tako dobro streljali, da so tri letala zadeli. Po zadnjih vesteh pa je bilo ubitih več tisoč upornikov, ki so jih obkolile turške čete v zadnjih dneh v nekidolini.

Abstimmungsfestzug 1920—1930.

Im Einvernehmen mit dem von der Landesregierung eingesetzten Festausschuß veranstaltet die Kärntner Landsmannschaft am 10. Oktober wieder einen großen Festzug, ähnlich dem Siegesfestzug nach der Volksabstimmung 1920.

Es sind drei Abteilungen geplant: 1. Abwehrkämpfer und Heimatdienst (Heimaträte). 2. Volkswirtschaft (Landeskultur, Jagd und Fischerei, Gewerbe und Industrie). 3. Volksbräuche und Volkstrachten. Der Festzug soll sich nicht so sehr durch übergroße Ausdehnung, als durch Ursprünglichkeit und kärntnerische Besonderheit auszeichnen, deshalb können, abgesehen von der ersten Abteilung Einzelpersonen und Vereinigungen nur teilnehmen, wenn sie in Trachten erscheinen.

Es ergeht an alle jene, die sich mit Festwagen, einzeln oder in Gruppen beteiligen wollen, die Einladung, sich in der Kanzlei der Kärntner Landsmannschaft,

ki je imel poleg prijateljev tudi obilo sovražnikov. Vsi mrki ljudje, ki so pustošili obalo, so želeli svetilki konec. Njihov praznik je bil ob uri nevihte. Če se se je po noči dogodila na morju nesreča, so pobrali in oplenili vse dragocenosti, ki jih je valovje zmetalo na obrežje. To je bila peklenska obrt. Toda med ničvrednimi ostanki so se našli tudi bogati zakladi, a luč iz „svetilnika“ je te malopridne ljudi ovirala, da bi tako bogateli. Zato so hoteli svetilko razbiti in drog izruvati, a Kernan je odgovoril, da bo vsakogar, ki bi se le dotaknil njegovega svetilnika s hudobnim namenom, ustrelil.

Med takimi, ki jih je svetilnik oviral pri zločinskem delu, je bila tudi neka roparska starka, nazvana Galeb. Toda ona bi morala s ponesrečenci sočustvovati, saj je imela tudi sina, dvajsetletnega mornarja, ki je služil na ladji in Bog ve po katerih morjih brodil. Ivana so imeli vsi radi, saj je bil šegav in dobrasrčen fant. Letošnje poletje je bilo nenavadno lepo in večina ljudi je bila zaposlena na polju. Le starka Galeb je čumela v svoji izbi in premišljevala, kako bi se iznebila svetilnika, ki ga je preklinjala od jutra do večera, vihteč groznje proti železnemu drogu: „Ta prokleta luč, ki nam siromakom odozema zaslužek! Treba jo bo uničiti!“

„Galeb, vi ste hudobna ženska!“ ji je govoril oče Kernan, „pravični Bog vas bo kaznovl!“

Bilo je v času jesenskega enakonočja. Morju je postalo njegovo ležišče pretesno. Proti večeru so se silni valovi vznemirili in začeli besneti. Vihar je rjul kakor obsečenec in od morja sem, iz daljave, se je začulo topovsko grmenje.

Oče Kernan je napolnil svetilko s svežim petrolejem, namočil vanj nov stenj in jo prižgal. Ob dobrodejni svetlobi je molil

Klagenfurt, Kardinalschütt 2, möglichst bald schriftlich oder mündlich anzumelden.

Strašna rudniška nesreča.

V rudniku Hausdorf v Deutschlandu se je pripetila strašna rudniška nesreča, katero je povzročila eksplozija plina. Najprvo je začel vdirati v rov plin s tako silo, da je rudarje, ki so bili zaposleni v bližini, pometalo na tla. Par minut pozneje je nastala eksplozija, ki je bila tako strašna, da je napravila vtis močnega potresa. Vsi bližnji rovi so se sesuli, tako da je bilo odrezanih okrog 200 rudarjev od sveta.

Vest o grozni nesreči se je raznesla kot blisk. Žene in otroci so trumoma hiteli na kraj nesreče sluteti, da se nahaja med ponesrečenci mož, ali pa oče ali brat. Nepopisno žalostno je bilo videti matere in žene, ko so z od solz zalitimi očmi iskale med rudarji, ki so jih potegnili iz globočine, svoje drage, ter so jih skušale s poljubi in z božanjem zopet poklicati k življenju. Trupla, ki so jih spravili na dan, so nudila grozno sliko. Zaradi zadušitve so vsi bruhnili kri in so bili po vsem telesu oblit z njo. Število smrtnih žrtev znaša 150. Dosedaj je bilo mogoče rešiti samo 50 mož. Nad 70 rudarjev je še pokopanih v rovih. Pritisk plina je bil tako močan, da je trgal resevalcem, ko so se približali kraju nesreče, maske z obraza. Dva rudarja, ki sta pomagala reševati, sta se smrtno ponesrečila.

Gospodarstvo.

Zakovanje je poškodba mehkih, s kopitom obdanih delov ali celo kopitne kosti z žrebljem pri podkovanju. Zakovanje je različno: 1. Zrebelj je sicer v rogu, toda prav blizu mehkih delov ter nanje tišči. 2. Zrebelj zaide v mehke dele in provzroči rano. 3. Izjemno se zgodi, da pride žrebeli v kopitno kost in jo rani ali celo odkruši. Vzroki: Najčešči vzrok zakovanja je površnost in malomarnost kovačeva.

za vse tiste, ki se nahajajo v smrtni nevarnosti. Starka Galeb, ki je komaj pričakala noči, je splezala na skalovje. Z vso silo je začela na svetilnik metati kamenje, dokler se ji ni posrečilo razbiti stransko šipo. V plamen sta se vlovila dež in vihar in ga — ugasnila. Na morju pa so obupno odmevali strelji iz ladijskega topa — na pomoč.

Ko je drugo jutro našel stražar Kernan svetilko razbito, se je v obupu vrgel čez skalovje in se ubil.

Galeb pa je hitela k obali. Skale so bile pokrite s preostanki razbite ladje. Vmes so ležala trupla mornarjev.

Starka je begala od mrliča do mrliča iskaje prstanov in drugih dragocenosti. Prmetavala je škatlje in lesene zaboje. Toda namah je obledela. V glavi se ji je zavrtelo in omahnila je na belo skalovje. Oči so ji mrzlično plamenele. Obračala in obročala je neko truplo, sklanjala se nad njim in prisluškovala, če še utripa srce, potem pa je mrtveca objela z blaznim krikom, kajti spoznala je svojega — sina Ivana, ki ga je tako vroče ljubila. Truplo je odnesla v svojo kočo, ga preoblekla in vsa brezumna klicala ljubljeno ime. Toda saman, zaman . . .

Od tega dne ni več zapustila koče. Zivela je kot kip, nepremično sedeč dan in noč na vedno istem mestu. Usmiljeni ljudje so jo preživljali. Celozupnik jo je obiskal. In ona je tako goreče molila in toliko solz pretočila, da so jo prihajali gledat iz vseh sosednjih krajev.

Nekega jutra so jo našli mrtvo na skali. Ko je nabral župnik dovolj denarja, je dal na željo pokojnice zgraditi velik svetilnik, prav tam, kjer je nekoč stal Kernanov drog s petrolejsko svetilko. In zato se ta svetilnik še dandanes imenuje — Spokornica.

Brauerei Miklauzhof

Die Verwaltung der Brauerei Miklauzhof erlaubt sich, die verehrlichen Gastgewerbetreibenden für Samstag, den 19. Juli, nachmittags zu einer Bierkostprobe geziemend einzuladen, um den Gästen Gelegenheit zu geben, sich von der Wertigkeit des zum Ausstoß gelangenden Bieres zu überzeugen. Es wird gebeten, durch zahlreichen Zuspruch der Anteilnahme an der Wiederaufrichtung dieses heimischen Unternehmens Ausdruck zu verleihen.

Rog reže brez premisleka, žrebelj zabije z dvema udarcema v kopito, 'zvari pretežko ali prelahko podkev, napravi luknjo pregloboko ali pa še celo narobe. Vendar pa ni vselej kovač kriv zakovanja. Semtertja ostane namreč v rogu kosček starega žreblja, ki zavije pri podkovanju novi žrebelj proti mehkim delom; drugikrat je mogoče žrebelj nalomljen, se med kovanjem čisto zlomi in se obrne v mehke dele. Pa tudi preslab in prekrhek rog in nemirni konji zakrivijo zakovanje. Če zabije kovač žrebelj blizu mehkih delov, na katere nekoliko tišči, dasiravno jih ni ranil, takrat konj navadno ne šepa, temveč le nekoliko previdneje stopa in dreveno hodi. Ker pa rog neprestano raste, oddalji se žrebelj sčasoma od mehkih delov in ta previdna hoja se izgubi. Dobro je seveda postaviti konja v vodo. Ako pride žrebelj pri podkovanju pregloboko, in sicer naravnost v mehke dele, se konj zgane in odtegne nogo. To pa opazi kovač le tedaj, kadar zabija žrebelj polagoma in previdno, kar bi moral vselej storiti. Tak žrebelj se mora takoj odstraniti. Po odstranitvi pricurlja navadno iz luknjice kapljica krvi ali je vsaj konec žreblja krvav. Navadno to nima slabih posledic, če se žrebelj precej odstrani in luknjica zamaže z voskom, da ne more nesnaga do mehkih delov. Dalje se ne sme zabiti žreblja na tem mestu pri nadaljnjem podkovanju in je treba konja postaviti v hladno vodo. Vse to zadostuje, da se zaceli ranica, da konj ne šepa in da se more precej rabiti za delo. Toda mnogi kovači pri tem veliko zagreše. Ko izderejo žrebelj, ki je šel v mehke dele, začno vrtati po luknji z drugim žrebljem, ki je mogoče tudi zarjavel in onesnažen, in mehke dele še bolj ranijo, nego so bili že prej. Tako vrtanje je škodljivo, torej naj se opusti. Drugi kovači imajo zopet navado, da začno na zakovanem delu rog rezati in rezljajo tako dolgo, da pridejo do mehkih delov, katere mažejo s terpentinovim oljem ali s črnolom. Tudi to je zelo napačno, ker bi se bilo ozdravilo poškodovanje pri prej navedenem postopanju brez gnojenja, a kovač je provzročil s svojim vrtanjem, da se začno mehki deli v kopitu gnojiti in da bolezen dolgo traja. Močno nevarno pa je zakovanje, če gre konj šepav od kovačnice, če začne šepati po 2 do 3 dneh po podkovanju, ali če je žrebelj ranil odkrušil kosček kopitne kosti. Pri hudem zakovanju v mehke dele ali v kost ali če pride žrebelj ravno med rog in mehke dele ter začne konj v 2 do 3 dneh po podkovanju šepati in če se povrh vse to še zanemari nastane v mehkih delih kopita hudo vnetje in gnojenje. Če ni kmalu prave pomoči, začne lesti gnoj kvišku, prodre na zvitku kožo in se začne tam izejati. Pri takem hudem in zanemarjenem zakovanju konj zelo šepa, trpi hude bolečine, stopa le malo ali nič na nogo, ima vroče kopito in včasih tudi notranjo vročino. Če se potolče s kladivom ali kamenčkom na zakovani del kopita, odtegne konj nogo radi hudih bolečin. Ozdravlja se tako hudo zakovanje ali vnetje nekoliko različno, ker se ravna po tem, je li poškodovanje večje ali manjše, je li v kopitu še samo vnetje ali že gnojenje. Na vsak način se morajo žreblji izdreti in podkve odstraniti in konju privoščiti počitka. Če je izvlečen žrebelj topel in malo krvav (kmalu po zakovanju), je to znak, da se še ni začelo gnojiti v kopitu. V tem

slučaju se zamašijo luknjice žrebljev z voskom, kopito opere z milnico in s ščetjo ter ovije s staro vrečo, ki se poliva vsakih pet minut z mrzlo vodo; še bolje pa je, če se postavi bolna noga vsak dan trikrat ali še večkrat po eno uro v mrzlo vodo. Če so bolečine v 2 do 3 dneh prešle, je to znamenje, da je vnetje jenjalo. V tem slučaju naj kovač doli na beli črti, in sicer na tistem mestu, kjer je bil konj zakovan, malo roga izpodreže, da ne leži nova podkev na tem mestu naravnost na kopitu. V nastalo luknjico med kopitom in podkvijo je treba podložiti svalek v kateranamočenega prediva; seveda se ne sme na tem mestu žreblja udariti. Če pa je na izdrtem žreblju malo gnoja, ali če pricurlja gnojna kapljica iz nastale votline, ali če se po tri- do štiridnevem hlajenju kopita ne pomanjša šepanje, je to znak, da se v kopitu gnoji. Tu je treba najprej skrbeti, da ves gnoj odteče. V ta namen naj napravi kovač doli na beli črti, in sicer ravno na zakovnem mestu, majhno, okroglo, kotličasto, doli širše, gori ožjo luknjico do mehkih delov. Ko gnoj izteče, se izpere in izbrizga ranica s krezolinovo raztoplino in potrosi z jodoformom. Potem se trdo zamaši luknjica s svalkom pavole, namočenim v krezolinovi vodi, da mehki deli vun ne prikipa. Na vse to se položi še svalek prediva, priveže s širokim trakom in celo kopito se ovije s staro, mokro vrečo, ki se zaveže pod bicljem. Motvoz se ne sme preveč zategniti, ker bi sicer oviral krvotok, kar bi utegnilo imeti slabe posledice. Čez 3 do 4 dni se povoj odvijne in se vse tisto ponavlja, kar smo ravno povedali (izpiranje s krezolinovo raztoplino, zamašitev in omot); to se nadaljuje tako dolgo, dokler se mehki deli ne zacelijo in dokler rog ne naraste. Če se napravi pri hudem in zanemarjenem zakovanju na zvitku rana, iz katere teče gnoj, takrat je treba poklicati veččaka.

Razne vesti.

V Parizu je izbruhnil v neki veliki trgovski hiši požar. Poslopje je pogorelo do tal in so ostali le temeljni zidovi. Stvarna škoda znasa 50 milijonov frankov, ki pa je krita pri 25 zavarovalnih družbah. 350 nameščencev tvrdke bo razdeljenih na ostale podružnice.

V blizini Carigrada je letela v zrak municijska tvornica. Eksplozija je zahtevala 30 človeških žrtev.

Na otoku Zebu in na nekaterih manjših otokih Filipinskega otočja divja kolera, ki je doslej zahtevala 1500 človeških žrtev. Istočasno trpi prebivalstvo hudo lakoto zaradi katere je tudi že umrlo mnogo oseb.

Ameriško letalo je treščilo na tla, ker ga je najbrše zadela strela. Vsi potniki, ki so bili na povratku z izleta v Mehiko, so bili ubiti.

Avstrijska družba za zračni promet prevažajo z letali iz Wienu v Paris in Anglijo piščance v papriki, ker so se pariški in angleški hoteli zaman trudili, da bi dognali dunajsko kuhinjsko skrivnost. Zjutraj spečejo piščance v Wienu in v posebnih termosih zletijo v London, Pariz, Nico. Opoldne romaajo na mizo popolnoma vroči kakor da bi bili šele ta hip spečeni.

V Angliji in tudi v drugih državah se bavijo z vprašanjem, če ne bi bilo mogoče opremiti vojnih letal tudi s topovi. Dos-

lej so bila vojna letala opremljena le s strojnicami. Ker grade danes že silno velika in težka letala skoro ni dvoma, da bodo mogla vojna letala prenašati tudi teže topov.

V južni Srbiji je neki devetletni šolar stavil z več svojimi vrstniki, kdo bo pogoltnil več kamenčkov. Dečki so stavo sprejeli niso pa kamenčkov zares požirali kakor jih je pogoltnil devetletni Nikolič, ki je pogoltnil 100 kakor koruzno zrno debelih kamenčkov. Seveda je začel dečka kmalu boleti želodec. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu kamenčke odstranili iz želodca. Deček pa je kljub temu umrl.

V bolgarskih tobačnih tovarnah so začeli uvajati nove stroje, radi česar je ostalo veliko število tobačnih delavcev brez posla. V zvezi s tem je prišlo v različnih tovarnah do nemirov, tako da je policija morala izvršiti več aretacij. Zveza bolgarskih obrtnikov zahteva, da se ti stroji, ki odjemljejo kruh delavcem, ne uporabljajo. Če bi se stroji vpepljali v vseh tobačnih tovarnah, bi prišlo okoli 30.000 tobačnih delavcev in razen tega 1500 strokovnih delavcev ob kruh.

V vasi Wielenbach v Deutschlandu sta neki kmetski posestnik in njegov sin zmetavala kup stare stelje. Nenadoma je švignilo vse polno gadov in modrasov, ki so se zvižgaje in sikaje vrgli na oba moža. Na njun krik so prihiteli sosede, ki so steljo hitro zažgali in tako uničili večino strupene golazni. Število kač, ki so se nahajale v stelji, cenijo na približno 200. Kmeta, ki ga je pičilo več gadov, so nemudoma odpravili v bolnico, ter je upanje, da ozdravi. Sin je kakor po čudu ostal nepoškodovan.

Koncem leta 1913 je bilo vložnih na današnjem ozemlju republike Oesterreich v avstrijskih hranilnicah 4.265.650.000 šillingov. V času najmanjše vrednosti nasega denarja koncem septembra 1922 se je zmanjšal ta znesek na 2.88.000 ali 0,07 odstotkov predvojnega stanja. Cetudi je l. 1929 zaradi večje krize v kmetijstvu prineslo zmanjšanje vlog v hranilnice, so se vloge do konca l. 1929 vendar pomnožile na 1.418.110.000 silinge, tako da so hranilnice v tem času že dosegle stanje vlog 33,2 odstotkov pred svetovno vojno.

Nad okrajem Siegharting v Niederösterreichu je razsajala nevihta s točo. Zvečer je udarila strela v električno napeljavo in je v neki hiši v sobi pobila 7 oseb na tla.

V Unterrohru v Oberösterreichu je bil nek kmet s svojo ženo na polju in je obrnil ječmen. Ko je zakuril svojo pipo in metal vžigalico nemarno v stran, je bil takoj vse polje v plamenih. Plameni so tudi kmeta prijeli, ki je našel smrt v plamenih.

V občini Szigliget na Madžarskem sta našla dva kmeta, ki sta popravila v globočini 25 metrov vodnjak, smrt, ker so tam bili strupene pline.

V Wienu se je prepiral 38letni Franz Furlinger s vojo materjo, pri čemer on je 81letno mater pretepal in ji dal na javni cesti dve taksni zaužnici, da so jo morali prepeljati v bolnico. Starka se sicer iz bolnice zopet vrnila, a po kratkem času je umrla.

V Dalmaciji je padla močna točo, ki je na nekaterih krajih popolnoma uničila posevke. Škoda je zelo velika.

480.000 Wiener
230.000 Budapester

Das ist der
schlagendste
BEWEIS

Nun wird auch für wenige Tage

Klagenfurt
seine großen zirkensischen
Festspiele

haben, die Stadt und Land wie unter einer
Massensuggestion in ihren Bann schlagen werden.
Mit Völkern aller Rassen und Farben, mit Tieren
aller Zonen, mit den erlesensten Künstlern aus
allen Erdteilen wird der größte Zirkus Europas
diesmal in einem Wirbel tollkühnster Sensationen
eine ganze Welt nach Klagenfurt bringen.

Kein Zoo-Zirkus, keine nüchterne Raubtier-
schau, kein Bluff mit wohlklingendem Namen

und daher auch **keine Enttäuschung**. Alte, tradi-
tionelle Zirkuskunst, ins Grandiose gesteigert, mit allen
Mitteln raffiniertester Technik u. modernster Regiekunst.

Krone kommt

Eröffnung Freitag, 25. Juli 1930

bejubelten **Krones** gewalt. **Sensationsprogramm**,
das, vollkommen neuartig, vollkommen einzigartig, zum
erstenmal in der Zirkusgeschichte in einer einzigen
riesenhaften Renn- u.
Kampfbahn von 62 m
Durchmesser
gewaltige Massenschauspiele und große sportliche
Konkurrenzen zeigt

Državno pravdnništvo v Wienu je uved-
lo kazensko preiskavo proti majorju
Pabstu zaradi hujškanja v smislu čl. 300
kaz. zakona. Preiskava je uvedena na pod-
lagi materijala, ki ga je zbrala vlada. Od
preizkave je odvisno, ali bo državno
pravdnništvo izdalo proti majorju Pabstu
tudi tiralnico.

Bivša cesarica Zita je odposlala na vse
člane habsburške družine okrožnico, s ka-
tero se obveščajo, da bo cesar in kralj
Otto 20. novembra dosegel polnoletnost in
da bo s tem dnem prevzel kot glavar habs-
burške vladarske rodbine vodstvo vseh
poslov družine.

V Mehiki je prišlo zaradi razdelitve
zemlje med dvema sosednjima naselbinama
do spopadov, v katerih je bilo deset kme-
tvalcev ubitih in večje število hudo ra-
njenih.

Nek bogat Američan, je l. 1899, nekoliko
dni po poroki izgubil vid. Potrošil je ka-
kih 500.000 dolarjev, da bi mu vrnili luč
oči, a vse je bilo zaman. Nedavno je sedel
v svoji sobi in žena mu je čitala iz nekega
časnika. Naenkrat je vzklicnil: „Zdi se mi,
da vidim!“ Res je počasi začel razločevati
predmete, ki so ga obdajali. Vse se je v
tridesetih letih tako spremenil, da je bil
ves zacuden. Najbolj pa ga je presenetil
pogled na lastno ženo. Dejal je svojim
prijateljem: „Spoznal sem jo, a vendar je
vsa drugačna nego tista, ki sem si jo ohrani-
l v duhu celih 30 let“.

Končni rezultat ljudskega štetja v New-
yorku je dognal, da ima Newyork 6,958.792
prebivalcev, torej za en milijon 378.744
oseb več nego pri ljudskem štetju leta
1920.

V Karlovih Varih na Češkoslovaškem je
izvršil neki vlomilec vlom, pri katerem
mu je padlo v roke za 3 in pol milijone
čeških kron draguljev. Pripeljal je do
prvega nadstropja po fasadi in od tu sko-
čil preko nekega balkona v sobo neke
Američanke.

Angleški vlaki so najhitrejši na svetu.
Tako vozi ekspresni vlak med Swindonom
in Londonom s 140 km na uro. Zapadna
železniška družba ima 54 vlakov, ki vo-
zijo povprečno s sto kilometri hitrosti na
uro.

Na Dunavi sta trčila jugoslovanski to-
vorni parnik in parnik „Fritz“ last Lloy-
da bayerskega. Parnik „Fritz“ se je zale-
tel zaradi megle in teme v desni bok par-
nika in mu razbil skoraj ves bok. Pa tudi
„Fritz“ je bil občutno poškodovan.

V Subotici v Jugoslaviji je izvršil v
stanovanju svojih staršev samomor nek
učenec 7. razreda gimnazije. Njegov oče

je takoj slutil, da nekaj ne v redu, ko se
je sin zaklenil v svojo sobo. Predno pa je
odprl vrata si je sin že pognal v glavo
kroglo ter je bil na mestu mrtev.

V vasi Borsi na Romunskem je požar
uničil 128 hiš. Nad 3000 ljudi je brez stre-
he. Požar je uničil tudi 4 cerkve in stiri
židovske molilnice, velikanske zaloge žita
in mnogo živine. Človeških žrtev ni.

V Ameriki je letos že izgubilo pri avto-
mobilskih nesrečah nad 16.000 ljudi.

Po vsej Romuniji se je pričela žetev, ki
prekaža vsa pričakovanja. Kakovost letine
je naravnost odlična.

V Italiji je na progi Bologna — Firen-
ze brzovlak z vso hitrostjo in s strašno silo
zavozil v tovorni vlak, ki je stal na stran-
skem tiru. Obe lokomotivi sta razbiti ter
so se vagone brzovlaka zarinila drug v
drugega. Od potnikov je bilo takoj mrtvih
15 in je bilo potegnjenih izpod razvalin 34
težko ranjenih; mrtveci so bili povečini
strašno razmesarjeni.

Die „Freiwillige Feuerwehr St. Egidien
bei Velden“ veranstaltet am Sonntag, den
10. August 1930, die

Weihe der neuen Motorspritze

mit folgendem Programm:

Um 1/2 10 Uhr: Zusammenkunft in Un-
ter-St. Egidien (Mitschulnig), sodann Ab-
marsch zur Feldmesse, Weihe, Begrüßung
und Ansprachen.

Gemeinsames Mittagessen in den zuge-
wiesenen Gasthöfen.

Nachmittags: Gesangvorträge der Sän-
gerrunden Maria-Elend, St. Jakob i. R.
und St. Egidien. Weiter Musikvorträge der
Feuerwehrkapelle sowie viele andere Be-
lustigungen. Hernach Tanzkränzchen im
Gasthause Markowitz.

Gleichzeitig findet auch der Bezirks-
verbandstag statt.

Viehmärkte im Juli 1930.

- 21. St. Leonhard a. d. Wl., Bh. Völkermarkt,
Blondvieh, V. M., 150 Rinder, 50 Pferde.
- 24. Waitschach, Bh. St. Veit a. d. Glan,
Blondvieh, V. M., 50 Rinder.
- 25. Straßburg, Bh. St. Veit a. d. Gl., Blond-
vieh, V. M., 50 Rinder.

26. Maria-Rojach, Bh. Woifsborg, Blond-
vieh, V. u. J. M., 100 Rinder.

26. Griffen, Bh. Völkermarkt, Blondvieh
u. Simmentaler, V. M., 200 Rinder.

31. Kaning, Bh. Spittal a. d. Drau, Pinz-
gauer, V. M., 100 Rinder.

Marktberichte

	Klagenfurt		Völkermarkt	
	od	do gr.	od	do gr.
Pšenica (1 kg)	32	34	30	31
rž	22	24	20	21
ječmen	26	27	25	26
oves	21	22	22	23
koruza	21	22	18	19
ajda	26	28	25	26
proso	—	—	22	23
fižol	—	—	38	40
leča	—	—	45	48
detelja	—	—	—	—
krompirje	—	13	5	6
vole (prima)	—	—	160	170
vole (sekunda)	—	—	150	160
molzne krave in biki	120	160	130	145
klavne krave	80	120	80	110
teleta	—	—	190	220
prašički	300	340	310	315
pitani prašiči	200	260	200	220
ovce	—	—	75	95
kure (1 kom.)	300	500	—	—
jajce (1 kom.)	13	15	11	13
maslo (1 kg)	500	600	550	650
mleko (1 l)	42	46	30	32
skuta (1 kg)	—	—	—	—
seno (sladko) 100 kg	—	1200	1300	1500
seno (kislo) 100 „	—	800	1100	1300
slama 100 „	—	600	800	900
drva bukova (30 cm)	650	—	—	—
drva mehka (30 cm)	450	—	—	—

Stanje valute dne 17. julija.

100 mark (Rentenmark) =	168:44	Schilling
100 dinarjev	=	12:50 „
100 lir	=	37:15 „
100 dolarjev	=	703:40 „

Heirat

Wirtschaftsbesitzer

von mittlerem Anwesen, 23 Jahre alt,
in der Nähe von Eisenkappel, sucht
gleichaltrige oder etwas jüngere,
deutschgesinnte Wirtschaftstochter,
tüchtig in der Wirtschaft und im
Haushalt, mit etwas Vermögen,
zwecks Heirat kennen zu lernen.
Offerte mit Lichtbild unter „Tüch-
tige Hausfrau“ an die Verw. d. Bl.

Brauerei Miklauzhof

Am Sonntag, den 20. Juli 1930, gelangt das aus besten Rohstoffen, ohne Ersatzmittel, erzeugte

Miklauzhof-Dreilöwenbräu

im Gutsgasthof am Miklauzhof zum ersten Ausstoß. Zu zahlreichem Besuch ladet höflichst ein

Die Gutsverwaltung Miklauzhof

